

7/14677 GK-11

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 23/12/2019
Sayı: -120.07-E.00000586958

0000586958

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643-610-E.3830688
Konu : Soru Önergeleri (7/14677)

23.12.2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17.07.2019 tarihli ve 43452547-120.07-504440 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Mersin Milletvekili Sayın Zeki Hakan SIDALI'ya ait 7/14677 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek : Cevabi Görüş (7/14677) (4 sayfa)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : UOMQBRIZ Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-cbys>
Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA
Tel: (0312) 287 33 60
www.tarimorman.gov.tr

Bilgi için: Tülin DURAK
Mali Hizmetler Uzmanı
Telefon No: (312) 258 85 97

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ HAKAN SİDALI'YA AİT 7/14677 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızca turunçgil üreticilerine 2018 yılında;

- 14 TL/da mazot ve gübre desteği,
- 280 TL/da sertifikalı fidan desteği,
- 100 TL/da organik tarım desteği,
- 50 TL/da iyi tarım uygulama desteği
- 80 TL/da biyolojik ve biyoteknik mücadele desteklemesi verilmektedir.
- Bakanlığımızca 2006 yılında başlatılan “Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı” kapsamında; tarımsal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi, ambalajlanması ve depolanması gibi ekonomik yatırımlar ile makine-ekipman alımları ve damla-yağmurlama sulama yatırımları için %50 hibe desteği verilmektedir.
- 5 dekar ve altında arazisi olan küçük aile işletmelerine dekara 100 TL destek verilmektedir.
- Ayrıca tarım sigortaları kapsamında poliçe bedelinin %50’si Bakanlığımızca desteklenmektedir.

DSİ Genel Müdürlüğümüzce inşa edilerek işletmeye açılan terfili sulama tesislerinin işletme, bakım ve yönetim sorumluluğu su kullanıcı teşkilatlara (Sulama Birlikleri, Sulama Kooperatifleri, Belediyeler, Köy Tüzel Kişilikleri vb.) devredilmekte ve DSİ ile su kullanıcı teşkilatlar arasında "Devir Sözleşmesi" yapılmaktadır. Tarımsal elektrik tarife grubundaki düzenlemelere ilişkin konu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın yetkisindedir.

Çiftçilerin tarımsal elektrik kullanım maliyetlerinin azaltılması için pompaj sulamalarını Yenileme Projesi veya yeni depolama tesislerinin inşası kapsamında imkânlar ölçüsünde cazibeli sulamaya dönüştürülmesi çalışmaları devam etmektedir.

Erdemli İlçesi’nde, sulama amaçlı 1072 adet su sondaj kuyusu bulunmaktadır. Bu kuyular ile 19.000 dekarlık alan sulanmaktadır.

Mersin İli, Erdemli İlçesi’nde DSİ tarafından inşa edilerek işletmeye açılmış sulama tesisleri;

- Su kaynağı Alata deresi ve Erdemli bataklığı olan Kızıllalan sulaması (800 ha),
- Su kaynağı Erdemli bataklığı ve Lamas deresi olan Erdemli pompaj sulaması (550 ha)
- Su kaynağı Lamas deresi olan Limonlu sulaması (63 ha)’dır.

Kızıllalan sulamasında sulanan alanın %85’inde, Erdemli sulamasında sulanan alanın %51’inde, Limonlu sulamasının sulanan alanının ise %92’sinde limon (narenciye) üretimi yapılmaktadır.

Söz konusu İlçe sınırlarında YAS (yer altı sulama) sulama tesisi bulunmamaktadır. Ancak vatandaşların kendileri tarafından açılmış bireysel YAS kuyuları bulunmaktadır. Limon bahçesi olan alanların yaklaşık %10’u, bireysel YAS kuyuları ile sulanmaktadır.

Erdemli İlçesi, Doğu Akdeniz Havzası içerisinde Alata ve Lamas Çayları Alt Havzasında yer almaktadır. Havza genelindeki rasat kuyularımızda yapılan ölçümlerde yeraltısuyu seviyelerinde ciddi bir düşüm olmadığı, mevsimsel değişimler olduğu gözlenmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Yapılan bakım onarım çalışmaları ile kayıp-kaçak oranı minimize edilmektedir.

Ayrıca DSİ tarafından mevcut açık kanallı sulama şebekelerinin, tarla içinde su tasarrufu sağlayan basınçlı sulama yöntemlerine imkân sağlayan kapalı (borulu) sisteme dönüştürülmesine ilişkin çalışmalar da devam etmektedir.

DSİ tarafından Türkiye genelindeki tüm havzalar için “Havza Master Plan” çalışmaları kapsamında Hidrojeolojik Etüt çalışması yapılmış ve havza ve alt havzalar ölçeğinde ovaların yeraltısuyu potansiyeli, emniyetli rezervi, kullanılan rezerv, yeraltısuyu bütçesi belirlenmiştir. Erdemli İlçesi’nin de içerisinde yer aldığı Alata ve Lamas Çayları Alt Havzasının yeraltısuyu emniyetli rezervi 45,50 hm³/yıl olarak hesaplanmıştır. Ayrıca bu alt havzadaki kuyu ve kaynaklar belirlenmiş, seviye ölçümleri ve kimyasal analizleri yapılmış, havzanın jeolojisi ve hidrojeolojisi ile birlikte haritalandırılmıştır.

Rutin olarak Yeraltısuları Kanunu, Tüzüğü ve daha önce yayınlanmış Genelgelerle, kayıt dışı su kullanımlarının önlenmesi için çalışmalar hem DSİ personeli, hem de yerel güvenlik güçleri ile birlikte titizlikle yürütülmektedir. Nadiren de olsa belgesiz açılan kuyu tespit edildiğinde, 167 sayılı Yeraltısuları Hakkında Kanun’un 18’inci Maddesi gereği yasal işlemler yapılmaktadır.

Türkiye genelindeki bazı havzalarda yerüstü suları ve yeraltı sularının bütüncül bir yaklaşımla korunması ve planlanmasına yönelik olarak Nehir Havza Yönetim Planlarının, Havza Kuraklık Yönetim Planlarının, Sektörel Su Tahsis Planlarının hazırlanması projeleri devam etmekte olup, tüm havzalarda bu çalışmaların tamamlanması planlanmaktadır.

Doğu Akdeniz Havzası Master Planı Yapımı Çalışmaları yapılmış, Doğu Akdeniz Havzası Yönetim Heyeti Toplantıları, İl Koordinasyon Kurulu Toplantıları yapılmıştır.

Suyun etkin kullanımının sağlanması için yeni sulama şebekelerinin basınçlı ve borulu olarak inşa edilmesi, mevcut sulama sistemlerinin Yenilenmesi Projesi kapsamında borulu şebekeye dönüştürülmesi, Bak-Onar projesi kapsamında ihtiyaç olan şebekelerde bakım onarım yapılması, sulama şebekelerine ölçü tesisleri kurulması ve 2023 yılına kadar gerekli atık su tesislerini inşa ederek kirli suların arındırılması çalışmaları yapılmaktadır.

Bunun yanı sıra, Havza Yönetimi çalışmaları kapsamında işletmedeki barajlar için işletme programları hazırlanarak tüm paydaşlarca uygulanması sağlanmaktadır. Ayrıca, sulama yönetimi çalışmaları kapsamında her sulama için sulama mevsimi öncesinde sulanacak alan, ekilecek/dikilecek ürün çeşidi ve bu ürün çeşidinin bitki su ihtiyaçlarına göre “Genel Sulama Planlaması” yapılmakta ve uygulanmaktadır.

İlgili Kurumlar ve 81 İl Müdürlüğümüzden aldığımız fenolojik gözlem raporlarına istinaden 2018-2019 tarım yılında tarımsal kuraklık yaşanmadığı tespit edilmiştir.

Bakanlığımız koordinasyonunda 2012/3191 sayılı Tarımsal Kuraklıkla Mücadele ve Kuraklık Yönetimi Çalışmaları Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı çıkarılmış ve bu Karar doğrultusunda, Tarımsal Kuraklık Yönetiminin Görevleri, Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik 18 Ağustos 2012 tarih ve 28388 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ülkemizde yaşanması muhtemel tarımsal kuraklığın etkilerini azaltmak ve bu hususta alınacak tedbir ve politikaları belirlemek amacıyla, “Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı” çalışmaları yürütülmektedir. Bu çerçevede ilgili Bakanlıklar, Üniversiteler, Valilikler, Yerel Yönetimler ve Sivil Toplum Kuruluşlarının katılımı ile 2018-2022 dönemini kapsayan 5 yıllık “Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı” hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur.

Doğu Akdeniz Havzası Kuraklık Yönetim Planı Hazırlanması Projesi çalışmaları 2018 yılında tamamlanmıştır. Kuraklık yönetim planı muhtemel kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin kontrolü ve kuraklık problemlerinin çözümüne yönelik olarak kuraklık öncesinde, esnasında ve sonrasında alınacak tedbirleri ihtiva etmektedir. Bu kapsamda, kuraklığın tarım sektörüne etkilerinin azaltılması için tedbirler belirlenmiştir.

İklim değişikliğinin olumsuz etkileri ile mücadele kapsamında Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından iklim değişikliğinin su kaynaklarımıza etkisinin havza bazında tespit edilerek uyum faaliyetlerinin belirlenmesi amacıyla “İklim Değişikliğinin Su Kaynaklarına Etkisi Projesi” başlatılmıştır. Proje kapsamında 25 havzada 2015-2100 döneminde iklim değişikliği senaryolarının yüzey ve yer altı sularına havza bazında etkisinin tespit edilmesi amacıyla tüm havzalarda iklim değişikliği projeksiyonları hazırlanmış, yer altı su potansiyeli ve yüzey su seviyelerindeki değişim havzalar özelinde tespit edilmiş, tüm havzalarda iklim değişikliği etkisiyle su bütçesi değişimi hesaplanmış ve iklim değişikliğinin su kaynakları açısından 3 pilot havzada sektörel etki analizi (içme suyu, tarım, sanayi, ekosistem ana sektörleri için) ile uyum faaliyetleri önerileri oluşturulması çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

İklim Değişikliği ile ilgili konular Çevre ve Şehircilik Bakanlığı koordinasyonunda yürütülmektedir.

Bakanlığımızca “Bozkır Ekosistemlerinin İklim Değişikliğine Uyumuna İçin Tarımsal Uygulamalar Projesi” yürütülmektedir. Söz konusu projenin uygulama alanlarına Mersin İli Erdemli İlçesinden toplam 83.380 hektar alan girmektedir. Söz konusu projenin amacı tarımsal uygulamalarda iklim değişikliğinin etkilerine uyum kapasitesinin artırılması, bozkır ekosistemlerinin korunması ve bu alanlardaki insanların refah düzeyinin iyileştirilmesidir.

Üretim ve dış ticarete ilişkin veriler düzenli olarak TÜİK tarafından kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Alata Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından bölgede yaygın olarak yetiştiriciliği yapılan turunçgiller konusunda pek çok çalışma yürütülmektedir. Özellikle turunçgillerin ekonomik yapısı, pazarlanması ve rekabet yapısına yönelik projeler yürütülmüştür.

Mersin Erdemli İlçesinde limon yetiştiricilerinin üye olabileceği 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre kurulan 4 adet tarımsal kalkınma kooperatifi mevcuttur.

5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre, Mersin İlinde İl genelinde faaliyette bulunan 1 adet Turunçgiller Üretici Birliği bulunmaktadır.

Mersin İli Erdemli İlçesinde limon ve limon ürünlerinin üretimi ve işlenmesine yönelik Tarıma

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi kurulması ile ilgili olarak Bakanlığımıza herhangi bir başvuruda bulunulmamıştır. Ancak yürürlükte olan Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Yönetmeliği çerçevesinde hazırlanacak olan başvuru dosyası ile birlikte Bakanlığımıza müracaat edilmesi durumunda değerlendirmeye alınacaktır.

Alata Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü Ülkemiz genelinde ağırlıklı olarak Turunçgil bitkilerinde Ar-Ge çalışmaları yapmakla görevli iki enstitüden biri olup, Ülkemizde ticari olarak yetiştiriciliği yapılan ya da yapılması düşünölen bütün turunçgil türleri ile ilgili yirmi yılı aşkın süredir pek çok araştırma projesi gerçekleştirmiş köklü bir araştırma kuruluşudur. Alata, Erdemli ilçesi için çok kıymetli olan Limon ile birlikte tüm Akdeniz bölgesi için son derece kıymetli olan portakal, mandarin, altıntop gibi diğör pek çok turunçgil türü ile ilgili özellikle yeni çeşit geliştirmeye yönelik pek çok araştırma projesinin lider yürütücüsü konumundadır. Bu kapsamda Enstitümüzde Özel Sektör, Üniversiteler ve Kamu Kuruluşları tarafından desteklenen pek çok proje yürütölmektedir.

Alata Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından Kısıtlı Su ve Mikoriza Uygulamalarının Kùtdiken Limonunda Fidan Gelişimi Üzerine Etkileri adında proje çalışması tamamlanmıştır.

Alata Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nce Türkiye'de ilk defa geliştirilen 'Gölşen, Uzun ve Alata' isimleri ile tescil edilen çekirdeksiz limon çeşitleri, üreticilerin hizmetine kazandırılmıştır.